

Det kongelige Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høringsuttalelse NOU 2014:14: «Fagskolen – et attraktivt Utdanningsvalg».

Kunnskapsdepartementet har sendt ut NOU 2014:14: «Fagskolen – et attraktivt Utdanningsvalg» på høring. Den forteller om status og utfordringer i fagskolesektoren.

Fagskolestyret ser at innholdet i NOU 2014:14 i stor grad er i samsvar med næringsens tilbakemelding som ble beskrevet i rapporten «*Maritim utdanning til sjøbaserte yrker*», og som ble overlevert til Kunnskapsdepartementet og Næringsdepartementet i juni 2014. Nevnte rapport ble utarbeidet av Maritim Forum. Den inneholdt også forslag til tiltak for å øke kvaliteten og attraktiviteten til maritime fagskoleutdanning.

Styret for Bodin maritime fagskole vil kommentere noen av de foreslåtte tiltakene som er viktige for en framtidsrettet maritim offisersutdanning innenfor nautikk og skipsteknisk drift. Vår tilbakemelding vil være knyttet til faglige forhold, ansatt- og studentrettigheter, studiebelastning, finansiering, strategi og styring av den framtidige maritime offisersutdanningen.

Fagskolestyret ønsker å forsterke mulighetene for formålstjenlige overganger mellom fagskole og høgskole/universitet, slik at fagskolekandidater kan ta høyere utdanning som er relatert til den kompetansen de har ervervet ved fagskolen. Vi mener at valgt modell i Bodø, mellom Handelshøgskolen i Bodø, Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole kan danne mal for en slik hensiktsmessig integrering og overgangsmulighet.

I dagens forskrift om opptak til høyere utdanning så er det paragrafer som har betydning for en slik overgang. *§ 2-4 Opptak på grunnlag av fullført fagskoleutdanning* hvor det framgår at *Søkere som har fullført 2-årig fagskoleutdanning godkjent etter lov 20.juni 2003 nr.56 om fagskoleutdanning, får generell studiekompetanse under forutsetning av at de også oppfyller kravet om norsk, jf. § 2-1. Likeså § 3-8 Unntak*

fra krav om generell studiekompetanse for opptak til studier i nautikk hvor det framgår at Institusjoner kan ta opp søkere med relevant fagbrev som ikke fyller kravene til generell studiekompetanse, til spesielt tilrettelagte studier i nautikk. Fagskolestyret ønsker at disse mulighetene blir ivare tatt ved en mulig omlegging av de maritime fagskoletilbud.

Å redusere antall offentlige fagskole til anslagsvis mellom fem og ni er ikke ønskelig. Der det er naturlig, vil HUB-modellen kunne være en løsning for maritim kompetansebygging. Mindre maritime fagskoler kan knyttes opp mot sentrale fagskoler/universitet/høgskole og utnytte hverandres kompetanse og utstyr, ikke minst innenfor simulatordelen av utdanningen.

En slik modell kan være bærekraftig, men kan ikke styres av styre som ikke har inngående kjennskap til de nasjonale og internasjonale kravene som er knyttet til maritime offisersutdanning og næringens kompetansebehov. Hvis staten overtar så er det viktig å sikre både regional og næringsmessig forankring. Fagskolestyrene bør ha ekstern styreleder og de næringene som er mottakere av fagskoleutdannede personer, bør være i flertall. Samtidig må både de ansatte og studentene være representert i styrene, sammen med skoleledelsen/eierne. Klarhet i roller, ansvar og delegering av oppgaver, vil sikre en god styring. Om egen rektor for fagskolene skal tilsettes av disse styrene, må avklares nærmere.

Dagens rammer og krav til fagskolevirksomheten er definert i fagskoleloven. NOKUT har myndighet som godkjenningsorgan og skal sikre utdanningstilbudenes kvalitet. For de maritime fagskoler kommer også krav fra Sjøfartsdirektoratet. De maritime fagskolene skiller seg fra mange andre fagskoler ved at den gir en formell kompetanse som oppfyller internasjonale krav og konvensjoner (STCW). De gir mulighet til sertifikater og godkjenninger for spesielle typer oppgaver. Næringens sertifiserings- og tilsynsmyndigheter er involvert i godkjenning og oppfølging av de maritime fagskolene. Innenfor maritim opplæring er det krav om at faglige leder skal ha sertifikat på høyeste nivå innenfor fagfeltet. Sertifiseringsmyndigheten stiller spesifikke krav til direkte kontakt mellom skolens faglig ansvarlige leder og styret. Dette, og kravene til kadett-tid, for å få utstedt sertifikater må ivaretas ved annen organisering og mulig styring av de maritime fagskoler.

**Bodin videregående skole
og maritime fagskole**

Fylkeskommunene er i dag eiere av de offentlige fagskoler, noe vi fortsatt ønsker blir videreført, men vi ønsker ikke at fylkets fagskoler organiseres innenfor en struktur med et felles styre for alle de fylkeskommunale fagskoletilbudene. Denne styringsmodellen vil skape større avstand til næringen. Vi mener det er riktigere å etablere en funksjonell styringsmodell ut fra fag og med en nær tilknytning mellom fagskolene og universitetsmiljø. Hvis det betyr at de offentlige fagskoler overføres fra fylkeskommunen til staten, er det nødvendig å sikre regional og næringsmessige forankring av styrene for fagskolene. Dette må ivaretas i en eventuell overføringsprosess av eierskapet av de offentlige fagskolene fra fylkeskommunene til staten. Fagskolestyret er også opptatt av de ansattes rettigheter ved en mulig overføring av ansvaret fra fylkeskommunen til staten.

Vi foreslår at det opprettes et nasjonalt maritimt råd som kan bidra til bedre koordinering mellom og innspill til dimensjonering av maritim offisersutdanning. Dette rådet vil kunne erstatte dagens noe uklare råds-, utvalgs- og arbeidsstruktur innenfor maritim utdanning, samt sikre nasjonal samordning og kvalitet på maritim offisersutdanning.

Innenfor dagens maritim offisersutdanning på fagskolenivå erfarer vi at fagskolestudentenes totale studiebelastning er spesiell høy det første året, og vi er opptatt av at de maritime fagskolene gis anledning til å utvikle lengre og mer dyptgående studier enn dagens maksimalgrense på 120 fagskolepoeng (2 år) gir anledning til. Fagskolepoeng ønskes også likestilt med studiepoeng.

Fagskolestyret ønsker at en ny finansieringsordning sikrer at de reelle kostnader for fagskoletilbud, innenfor maskin og skipsteknisk drift, blir dekket fullt ut.

Prinsippet om reell kostnadsdekning, basert på en grundig kartlegging av kostnadene knyttet til drift og utvikling av forskjellige fagskoleutdanninger støttes av fagskolestyret.

En ny finansieringsordning må sikre forutsigbarhet og sikre kostnadsdekning av drift og investeringer i nødvendig simulatorutstyr til de maritime fagskoler. Forslaget om et tredelt finansieringssystem med en grunnbevilgning, resultatbasert bevilgning og utviklingsbevilgning kan bidra til økt innsats og høyere kvalitet forutsatt at fagskolene opplever å ha fått tilført økte rammer i forhold til dagens opplegg.

**Bodin videregående skole
og maritime fagskole**

Bærekraftige fagmiljøer krever robuste enheter innenfor maritim offisersutdanning og et tett samarbeid med forsknings-, utviklings- og universitetsmiljø. En ordning med akkreditering, må være basert på en slik nærhet og samhandling. I Nordland har vi etablert ett samarbeid under samarbeidskonstellasjonen «Maritimt Campus Nord», som vi finner svært hensiktsmessig i forhold til effektiv utnyttelse av ressurser og til bygging av et sterkt fagmiljø mellom Lofoten maritime fagskole, Universitetet i Nordland og Bodin maritime fagskole.

Utvalgets hovedkonklusjon om at fagskolene kommer til å få en større plass og tydeligere rolle i utdanningspolitikken, må være forankret i arbeids- og næringslivets kompetansebehov, støttes av fagskolestyret. For de maritime fagskoler som utdanner offiserer til maritim sektor, er det mottakerne av våre kadetter og opplæringstjenester, som må være den sentral premissleverandør for hvordan den framtidige utdanningen skal være og organiseres. Høy kvalitet og næringens kompetansebehov, må fortsatt styre opplæringen innenfor maritime fag.

Bodin maritime fagskole strategiske jobbing med å knytte den maritime offisersutdanningen til universitetsmiljø og sterke utviklingsmiljø innenfor simulatorutvikling, kan danne forbilde for hvordan den maritime offisersutdanningen på fagskolenivå bør organiseres i framtiden.

Med vennlig hilsen

Oddvar Rundereim
styreleder

Leif Magne Eggestad
rektor

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Kopi: Styret for Bodin maritime fagskole
Nordland fylkeskommune
Maritime fagskoler
Universitetet i Nordland

(H:Fagskolehøringsvar redigert og sendt)